

vsak petek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ Prevalje, Koroško.

Osební pogovor od 11. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure predpoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

za Jugoslavijo . . . . . K 10—
za ostalo inozemstvo . . . . . „ 15—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje v naprej.
Posamezna številka velja 20 h.

Za oglasila se plačuje po 20 h, med besedilom po 40 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 30 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 40 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 10 h za besedo vsakokrat; minimum 1 K.

Za izvestilo pri upravn. 1 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na nastov: Upravništvo lista „Mir“, Prevalje, Koroško.

Leto XXXVIII.

Prevalje, 11. oktobra 1919.

Št. 33

Celovške laži.

I.

Miklavž je letos prezgodaj prišel. Za 2 meseca se je zmotil. V noči od 6. na 7. oktobra je raztresel svoje darove, zelene knjižice, ki nosijo naslov „Kärntens Schicksalstunde.“ Tiskala jih je tiskarna Gutenberghaus v Celovcu. To ni bil slovenski ali jugoslovanski Miklavž, ki obdaruje pridne otroke z moko, s špehom, cukrom, bil je nemški Miklavž iz Celovca, ki je reven in nima ničesar drugega, kakor papir. A papirja je nasul dosti po Velikoveu in okolici. Ko smo videli zelene bukvice, smo šli v uredništvo „Koroška.“ Član uredništva nam je zatrjeval, da to gotovo ni Miklavževo delo, ampak parkljevo. Ker pa ni, da bi „Mir“ in „Korošec“ preiskovala, kdo je obdaril naše kraje z zelenimi bukvicami, ker bi s tem stopila iz ojníc, hočemo danes le pogledati, kaj v teh bukvicah stoji pisanega.

P r v a l a ž, ki jo beremo, je, da je Koroška nedeljiva. Kanalsko dolino imajo Lahi, del imamo mi Jugoslovani, gorate kraje pa Nemci. Koroška se da prav lepo deliti, nam je ta delitev prav, mi se nimamo pritožiti, pritožujejo se le celovški nemški uradniki, ki nimajo jesti in ki bi radi zopet gospodarili po deželi, pritožuje se koroška vlada, ki sedaj ne more rekvirirati naše živine, našega žita, kateri ni prav, da se bodo po dolgem, dolgem vojskinem času naše kašte zopet napolnile, da bomo imeli jesti. Nam je delitev popolnoma prav, Celovčani nas pa nič ne brigajo.

D r u g a l a ž je, da se bojimo ljudskega glasovanja. Presneto jim mora huda presti v Celovcu, če že koroška nemška vlada, ki ima toliko na vesti, zbeži v St. Vid in si ne upa v Celovec. Mi se ljudskega glasovanja ne bojimo, bojijo se ga celovški gospodje, zato pa razširjajo zelene bukvice, v katerih so napisane te laži. Ko pride ljudsko glasovanje, bomo zdrobili zadnjo nemško moč, ne s kanoni in strojnici, ne z mečem, ampak z glasovnico v roki. Znano je že vsem „Mirovim“ bravcem, koliko gorja so prinesli ti nemški žolnirji v naše kraje. Ropali in plenili so, še cerkve jim niso bile svete, onečastili so oltarje, je-

mali vse in sedaj je volk oblekel ovčje obleko in prvi, da nikoli ni hotel vojske, ampak da je naš prijatelj. 183krat so prelomili premirje, sedaj pa pravijo, da smo Jugoslovani bili tako hudobni in smo začeli vojsko. „Kärntens Heldenkamp“ imenujejo tisto vojsko, ki so jo vojskovali, ko so samo ropali, goljufali in plenili. Pomislite, ko pride ljudsko glasovanje, koliko gorja so nam prizadeli! Pridobite še cagovce, da bo zmaga še častnejša! Bukvice pravijo, da bo glasovanje v decembru. Kedaj se bo vršilo, to ne bo odločala mogočna celovška gospoda, ki še zmiraj misli, da bo z nami delala kakor svinja z mehóm, odločil bo — Pariz.

T r e t j a l a ž, ki jo trosijo, je, da pravijo, da „nam Jugoslovani sedaj še prizanašajo in ničesar ne rekvirirajo, potem pa, da bomo morali oddajati žito.“ To so siroteji, ti celovški nemški gospodje. Na eni strani nas prosijo, da bi jim poslali moke, da ne umrejo gladu, na drugi strani pa si lažejo na debelo. Jugoslavija ima sama preveč in ji ni potreba rekvirirati, še sedaj je prodala Nemški Avstriji žita in sedaj iščejo na Dunaju denarja, ki je kaj vreden, da bi mogli plačati. Na puf jim seveda nič ne damo, ker smo dobri trgovci. Senk je že v stari Avstriji umrl.

Č e t r t a l a ž je, ko pravijo, da v Jugoslaviji nikoli ne bo pokoja. Ali se je že kaj zgodilo, odkar smo združeni? Kmalu bo leto, pa smo imeli v državi pokoj, pokoja niso dali koroški Nemci, ki so nam hoteli vzeti našo lepo deželo. In še pohvalijo nas bukvice: mi Korošci znamo pisati in brati, Srbov in Hrvatov pa velik del ne. Mi pravimo, to je dobro za nas. Slovenci smo med Jugoslovani najbolj izobraženi. Da nas država ne zanemarija, je pokazala že s tem, da nam je v kratkem času dala veliko slovenskih ljudskih šol, katere sedaj potrebujemo. Sedaj smo v Jugoslaviji. Tam so potrebne slovenske šole. V tem času smo dobili 27 slovenskih meščanskih šol, Avstrija je nam prej dala samo eno. Dobili smo univerzo v Ljubljani, dobili trgovske in druge strokovne šole. V Velikoveu imamo gimnazijo in učiteljske. Ali „Srbi“ tako slabo skrbijo za nas? Ne, nasprotno!

P e t a l a ž je, da bomo Korošci „Kanonentut

ter“ in da bo zmiraj vojska. Če ne bomo glasovali za Jugoslavijo, bo vojska, ker drugi naši bratje nikoli ne bodo pripustili, da bi del našega ljudstva moral služiti Nemcem. Če bomo pa glasovali za njo, bo pa pokoj in mir, ker ne bo vzroka, da se bi vojskovali. Italijane pa bo prej revolucija požrla, predno bi prišlo do vojske.

S e s t a l a ž je, da je jugoslovanska krona — manj vredna, kakor pa nemškoavstrijska. Zakaj pa iščejo v Celovcu jugoslovanski denar in plačujejo za našo krono 1 K 67 v? Ali je manj vredna? Ne. In zakaj ponujajo dunajski trgovci do 70% popusta, če plačamo z jugoslovanskim denarjem? Lažejo in pravijo, da moramo plačati za 1 dinar 5—6 K, ko vendar vsake ve, da je vreden 1 dinar 3 K.

Dovolj! Drugič si bomo ogledali še druge laži nemških Celovčanov, ki se jim sline cedijo po našem blagu in po naši lepi rodovitni zemlji.

Kako je v Zilski dolini.

(Izviren dopis).

Ta poprej popolnoma slovenska dolina dobiva polagoma čisto drugo lice. Marsikateri zaveden Slovenec začne izgubljeni pogum, ker uvidi, da je Zilska dolina za zdaj enkrat izgubljena za Jugoslavijo.

Vzrok je pa največ to, da prihajajo vsak dan lažnjiva poročila o Jugoslaviji. Nemčurji vpijejo okoli, da pri „čuših“ (to je psovska za Jugoslovane, pride od besede čuješ) ni mogoče živeti. Govori se pri nas na Zili splošno, da je v Jugoslaviji vse neverjetno drago, da se dobivajo živila samo na izkaznice. Tudi moka pa kruha se ne dobi v Jugoslaviji brez „kart“. Nadalje se govori, da hodi komisija, katera jemlje kmetom krave iz hleva in jim plačuje, kolikor sama hoče. Takšne stvari pa ljudstvo verjame in misli, da je res tako.

Tega se pa ne spominjajo, da je pri nas v Zilski dolini veliko slabše. V Nemški Avstriji ni mogoče s tem živeti, kar se dobi na izkaznice. Moka, sladkor, petrolej, tobak itd. se dobivajo tako neredno, da postaja ljudstvo zelo nevoljno. Sladkorja smo dobili zadnje tri mesece skupaj samo trideset kg na esebo, pa stane kg K 7.60.

Gospodu je bilo težko, odgovoriti Franceljnu. — Bil je eden najboljših fantov na vasi, priden in pošten. Njegov položaj zaenkrat ni bil slab, a skrb njegova za stare dni je bila utemeljena. Težko mu je bilo svetovati, še bolj težko pa je bilo gospodu, pustiti ga v tako važnem trenutku brez dobrega nasveta. Če mu reče: ostani, bode fanta oškodoval, ako reče: pojdi, bo hud gospodar.

„Ali si ne moreš nekaj prihraniti, da bi si s časom kupil hišico, se oženil. Ona bi mogoče tudi nekaj imela denarja in ti bi bil preskrbljen.“

„Dokler je taka draginja, ni misliti na kak prihranek. Niti za potrebno obleko pridno ne seže. Da bi se pa kam priženiti mogel, je negotova stvar.“

„Žalibog je na kmetih kaj slabo preskrbljeno za gospodarja in posla. Krivda je pa v tem, ker si kmečko prebivalstvo vse pusti dopasti. Toži in toži, združijo se pa ne k odločnemu postopanju. Niti zaveda se ne svojega položaja, ne kmet in ne hlapec. Ti papirnatí tisočaki ga slepijo. Pogled v novo življenje pa je jim zaprt. Francelj! Pomeni se s svojim gospodarjem enkrat o tem!“

„Dobro! Bo me itak ta teden vprašal, ako ostane.“

Na Smihelco pa je prišel Franceljnov gospodar h gospodu v župnišče precej nevoljen in je takoj tudi povedal, zakaj: „Vi ste mojega hlapca Franceljna čisto strepali, da ne mara več pri meni ostati, ko mu vendar nič ne manjka. Ima vsak dan petkrat jesti in z delom tudi nismo pregnani. Naj le gre v mesto, bo že videl, kako bo stradal. Pa še zgubil se bo!“

PODLISTEK.

Šmihelca.

Ljudje smo vsi enaki in jaz naj služim, sem podložna, malo boljša kot suznja. Ali je to pravica?! Dekle, dekle, povej, koliko let si stara? Dvajset. Ali znaš li kuhati, prati, šivati, dela na vrtu, v hlevu in njivi, znaš biti varčna in dobra gospodinja, dobra s svojim možem in s svojimi otroci in podložnimi? Se li znaš premagovati? „Saj vsega tega meni treba ni!“ Oho, dekle! Dokler vsega tega ne znaš, nisi za gospodinjjo, moraš služiti, biti podložna, se moraš učiti, da boš vse to znala. Doba službe je za mlade ljudi doba šole v gospodarstvu. Kdor te šole ne dovrši, nima pravice biti gospodar, biti gospodinja.

Jaz pa nikdar ne bodem gospodar, nikdar ne gospodinja. Ostanem večni hlapec, večna dekla. Fantič, je-li res tako? Kaj pa ko boš star 60 let, ko ne boš mogel več delati, ko postaneš bolan. Boš tedaj še tudi hlapec, tudi še dekla ali pa pojdeš po svetu s palico vsem v nadlego in bodeš stal na dvoriščih in v vežah hiš in s klobukom pod pazduho čital ob raznih stenah: Beračiti je tukaj prepovedano. In potem pojdeš na domačo občino in s sramom poprosiš podpore in mogočni občinski očetje te oštejejo in potem ti nakažejo 6 K na mesec. Prijatelj, stedi, da si kupiš dva štirijaška metra zemlje tam ob cerkvi in se vležeš k zadnjemu počitku. Svet te ne mara več, ker mu ne moreš več služiti!

„Gospod! Kaj mi je storiti? Jaz si ne znam pomagati, ker nimam premoženja, in nimam ne upanja, da bi ga dobil. Kar pa vsako leto zaslužim, je komaj za obleko. Bojim se starih dni.“

„Kaj pa pravi k temu tvoj gospodar?“

„O tem se ne meniva nikdar. Na Smihelco me vpraša: „Francelj, ali bodeš ostal še zanaprej 1 leto pri meni kot hlapec? Malo ti bodem primaknil pri plači. Veliko pa tako vidiš, da ne morem. Mi ne gre račun skupaj, ko so davki tako visoki in je vse tako drago. Itak vidiš, da ne bodeš imel nikjer boljše. Le glej, jesti imaš pri meni petkrat na dan in z delom tudi nisi presiljen.“

„Vse prav! Če bode tako-le govoril s teboj vsako Smihelco do smrti tvoje. Kaj pa, če enkrat poreče: Franc, drugo leto te pa ne morem več imeti. Si že preslab in jaz sem postal že tudi slab. Moram imeti boljšega, močnejšega hlapca. Francelj, kaj boš pa tedaj? Mogoče boš še kje nekaj let steljo sekal, vole krmil, ovce pasel. Kaj pa potem? Le poišči si v grmu pravočasno palico za stare dni.“

„Tega se jaz tudi najbolj bojim. Večkrat sem si že mislil, da bi šel v mesto v tovarno. Tam bom vsaj nekaj penziona imel na stare dni in zasluži se tudi boljše kot na kmetih. Boljše je mlademu le trikrat jesti, da mi na stara leta ne bode treba prositi za grižljaj kruha. Težko grem odtod, kjer sem zrasel in kjer sem se ljudij privadil, kjer vse poznam. Delo pa mi na kmetih gre od rok in sem vsega vajen. V mestu pa ne vem, kaj bo tam. Ali bo tako veselo kot je sedaj?“

Koroški Slovenci! Delujmo resno in smotreno na to, da pri ljudskem glasovanju ne izgubimo niti enega glasu! Bodimo vsak na svojem mestu, delajmo vsak po svojih močeh!

S kmetom pa dela „Landesregierung“ kar hoče. Kmet skoraj ni več sam gospodar svoje kmetije. On ne sme prodati ali pobiti niti ene krave, brez dovoljenja tako zvane „Viehverwertung“. Komaj je spravil kmet žito in krompir pod streho, je že prišel ukaz, koliko mora oddati za lačne Beljačane in Celovčane. Petrolej samo tedaj dobi kmet, če daja za Beljak mleko in sicer za 10 l mleka dobi 1 l petroleja, za denarje pa sploh ničesar.

Seveda proti temu nastopajo kmetje precej ostro, pa jim ne pomaga veliko.

Tako so začeli nemški kmetje v Mallnitzu, Strassburgu in Krški dolini štrajkati in nočejo oddajati nobene živine, ker jim „Viehverwertung“ živino jako nizko plačuje.

Pa vendar hočejo nemčurji edino le pod Nemško Avstrijo ostati.

Največ trpeti pa morajo slovenski kmetje. Veliko jih je moralo zbežati v Jugoslavijo.

Kakor sem pred kratkim šlihal pri okrajnem glavarstvu v Šmohoru, bodo morali tudi polagoma češki duhovniki zapustiti Zilsko dolino in na njih mesto pridejo Nemci.

V Gorjah na Zili že imamo enega nemškega župnika, s katerim so vsi nezadovoljni. Bil sem v nedeljo tam pri blagoslovu. Pri nemških litanih so ljudje molili slovensko, samo trije nemško. Otroci so pa vpili „nit für uns“ kakor jih je nemški učitelj cel teden že prej v šoli učil.

Če pridejo tekom časa res samo nemški duhovniki v Zilsko dolino, bomo Slovenci v Zilski dolini izgubili še tisto trohico pravice, ki smo jo do sedaj imeli v cerkvi.

Politični pregled.

Vladna kriza.

Vladna kriza v Belemgradu še ni rešena. Dr. Trifković je regentu predložil imena novih ministrov, a regent vlade ni potrdil, ker ne bi bila koalicijska (vzajemna) vlada, v kateri bi bile zastopane vse večje stranke in bi imela vlada večino. Tako je prišlo vprašanje zopet na mrtvo točko. Upamo, da se vladna kriza kmalu reši, da bo narodno predstavništvo lahko začelo delovati, kajti to zahteva naš zunanji in notranji državni položaj.

Avstrijska republika

se zvija in si ne more pomagati. Tri milijarde zahteva prehrana prih. mescev, a kje jih bo dobila? Prodati hoče stare dragocenosti, da bi tako dobila zlata, s katerim bi plačala živež.

Iz Nemško Avstrije.

Dne 24. septembra so se poslovili v državnem zboru na Dunaju sudetski nemški poslanci, ki tam nimajo ničesar več opraviti, ker je mirovna konferenca prisodila sudetske Nemce Čehoslovakom.

Iz cone B.

Knezokofu Adamu Hefterju so Nemci rekvirirali vso žito.

Celovčani rotijo nemško koroško deželno vlado, naj vsaj v coni B skrbi za živež, ker bo inače ljudsko glasovanje še v coni B neugodno za Nemce.

Moka. Za 14 dobe Celovčani, kakor poroča „Kärnt. Tagblatt“ z dne 30. sept., 1 kg moka. Veliko ni za osebo, ko so imeli Celovčani teden brez mesa.

Nemško-avstrijski dolgovi. „Kärnt. Tagblatt“ z dne 30. sept. priporoča, naj bi nemški Korošci začeli 1 uro na dan „za domovino“ delati, to da bi posnemale druge dežele. Da bi pa zasluženi denar prišel na pravo mesto

„Oče, kar vsedite se, se bodeva pa malo pomenila, kako ta stvar stoji. Koliko bi pa dali vi plače na leto Franceljnu?“

„Osemsto kron. Drugi ne dajo toliko, pa ker je priden, mu jih jaz rad dam.“

„Dvesto do dvestopetdeset kron.“

„Po čem pa računate meter jednega domačega prta?“

„Trideset kron.“

„Koliko ga je pa treba za obleko?“

„Šest metrov.“

„In za spodnje hlače in srajco?“

„Pet metrov.“

„To je vsega skupaj enajst metrov, po trideset kron, je tridesetdeset kron. Najmanj sodvajset kron bo delo in sukanec in gumbi; je štrispetdeset kron. Za čevlje dvestopetdeset, je sedemsto kron. Glejte, oče, Francelj pa mora imeti še klobuk, ki ga za petdeset kron tudi ne dobi, mora imeti nogavice in robece. Hodno obleko bi tudi bilo treba barvati, kar stane pa najmanj trideset kron, in vaš Francelj si je celo leto zaslužil le eno hodno obleko, ki jo pa tudi prav lahko v enem letu strga. Od tega leta mu niti za en liter vina ne ostane!“

„Saj tako nič ne rabi! Saj dobi doma jesti in piti po potrebi!“

naj se bi izročil deželni vladi, kajti dunajskim židom ne zaupajo. V „oštucani“ Avstriji živi 6 milj. ljudi, 2 milijona je delavni. Če ta 2 milijona dnevno 1 uro dalje delata, bi zaslužili — uro po dve kroni računamo — dnevno 4 milijone in na leto 1.200.000.000 K. Na ta način bi državi pomagali dolgove plačati. To je gotovo idealna misel, a kje pa so v Nemški Avstriji ljudje, ki bi eno uro na dan za državo zastoj delali?

„Freie Stimmen“ lažejo in se tudi v novi Avstriji niso poboljšale. Tako pišejo dne 26. septembra, da je župnik v Grebinskem kloštru pridigal, da stane 1 kg mesa v Celovcu 70 K.

Teden brez mesa. Celovčani se pridno postijo. Sedaj so bili cel teden brez mesa. Komaj toliko živine so rekvirirali, da bi prišlo na osebo 3 dkg. „Sedaj moramo biti zadovoljni, če dobimo košček konjskega mesa po 12—14 za kilogram“, pišejo „Freie Stimmen“ z dne 23. septembra.

Dnevne vesti.

Cerkvene vesti. Za župnika na Rudi je imenovan č. g. Umnik, župnik na Kostanjah. — Umril je v Celovcu mestni župnik Pirker. — Župnijo Šmartin na Dholici oskrbuje župnik na Brezi č. g. Nagelschmied. Brezo pa oskrbuje č. g. župnik Malgaj v Čajncih. Iz Gospe Svete sta odšla oba slovenska kanonika. Č. g. Sakelšek je na Golšovem. Sv. Križ pri Beljaku so prevzeli č. očetje frančiškani. Župnik Hüttner se je vrnil iz nemške internacije. Za kaplana v Šent Jakob v Rožu je imenovan gospod Kuchling.

Imenovana sta g. Franc Treiber, dekanjski upravitelj v Št. Rupertu pri Velikovcu in g. Valentin Limpl, dekan v Kapli ob Dravi, kot zastopnika kat. Cerkve v okrajnih šolskih svetih v Velikovcu in v Borovljah.

Vrnil se je iz dolgotrajnega nemškega vjetništva g. Karol Hüttner, župnik in dekanjski upravitelj v Rožku.

Prestavljeni so sledeči gg. kaplani: Ignac Zupan iz Prevalj v Šmihel pri Pliberku; Franc Kovač iz Št. Jakoba v Rožu v Prevalje; Ivan Kuchling iz Rude v Št. Jakob v Rožu.

Umeščen je na župnijo Ruda g. Franc Umnik, doslej župnik na Gozdanjah.

Nastavljen je g. Jože Dobernik, doslej prefekt v celovškem „Marijanišču“, kot prefekt „Koroškega konvikta“ v Kranju.

† **Dr. Lovro Pogačnik.** Umril je naš poslanec dr. Lovro Pogačnik. Bil je čist značaj, ki nobenemu ni želel hudega, bil je mož poštenjak. Vesten poslanec, nad vse skrben družinski oče je šel z Lovrom na oni svet. Parkrat je nastopil tudi pri nas na Koroškem kot ljudski govornik. Kdor ga je dobro poznal, ga je moral ljubiti in spoštovati. Bog mu daj dobro na onem svetu!

Ustanovitev podružnice ljubljanske kreditne banke na Koroškem. Ljubljanska kreditna banka je sklenila otvoriti podružnico v Borovljah in ekspoziuro v Velikovcu. S pripravljanim delom se je že začelo, tako da bodeta obe filijalki začeli poslovati tekom meseca oktobra.

Poštna voznja Grabštanj—Žrelec. Poštno in brzokjavno ravnateljstvo je upostavilo poštno voznjo Žitaraves—Galicija—Borovlje. Tudi glede poštne voznje Grabštanj—Žrelec se vrše potrebne poizvedbe in bo ista v kratkem času upostavljena.

Vsi v Labud dne 12. oktobra. Ob priliki shoda se bo obenem otvorila čitalnica in knjižnica. Kraj. odbori Narodn. sveta v okolici Labuda naj se shoda udeležijo polnoštevilno, bolj oddaljeni pa na vsak način po nekaterih zastopnikih.

„Oče! Ali imate s Franceljnom pogodbo za ce-lo njegovo življenje, da bo zaslužil obleko, jesti in piti po potrebi?“

„Ne! Samo za eno leto. Potem se bodeva pa zopet znova zmenila.“

„Kaj pa, ko bodeta obadva stara postala? Vi si bodele izgovorili kot, Francelj pa naj vreže v grmu leskovo in gre po svetu.“

„Saj ga ne bomo nikdar gonili od hiše. Nekaj bode še zmiraj mogel delati, da si bo jesti in piti in obleko zaslužil.“

„Oče! Odkod pa to veste? Niti tega ne veste, če bode vas mladi pustil pri hiši, če vas ne bode gonil proč, če se ne bo vas težko ogibal.“

„No, tega mi se manjka na stare dni! Ali se za to trudim? Če bi pa za kaj takega vedel, potem pa le naj pomni mladi: „Daj mi v roko luč, jaz tebi pa od hiše ključ.“

„Glejte, očka! Vi niti za se ne veste, kako bode sin z vami na stara leta ravnal; veliko manj pa še, kako bode on s hlapcem. Prihraniti si ne more prav ničesar, kota si ne more izgovoriti, beraške palice pa ne mara, zato pa hoče v mesto.“

„Pa vendar ne bode vedno taka draginja.“

„Ali mu bodele vi vedno dajali vsako leto po o-

Konjska tekma dne 19. oktobra v Ljubljani. Začetek ob 13. uri. Komanda Dravske divizijske oblasti priredi konjsko tekmo v korist slovenskih invalidov in za bodoči štadijon v Ljubljani.

Srbski narednik. Ko so se naši dijaki, ki študirajo v Pragi, vozili v Prago, so smeli vzeti tudi živila. Pri-tožili so se na urad za prehrano, pa nič ni pomagalo. Delavski svet je izjavil, da mu nihče ne more ukazovati. Pojavil se je pa srbski narednik, ki je povedal delavcem par krepkih, pa so takoj izročili slov. študentom živila: „Kako bi bilo, če bi nastavili srbske narednike, da se izvedejo vladne naredbe“, pravi „Kärntner Tagblatt“ z dne 28. septembra 1919.

S čim plačuje Avstrija? Znano je, da nemško avstrijska krona v inozemstvu nič ne velja. Da morejo plačati živila, je kabinetni svet republike Avstrije v sejah dne 26. in 29. septembra sklenil, da proda nekaj starin, rokopisov, kodeksov, starega pohištva — torej samih umetnin in dragocenosti, inozemstvu. Freie Stimmen z dne 1. okt. 1919.

Kmetijski štrajk. V dolini Gorčice (Görschitztal) štrajkajo kmetje in nočejo oddajati živine, žita in krompirja. Zato bo v prihodnjih tednih v Nemški Koroški huda predla, ker Nemška Koroška tudi od zunaj ne bo dobila veliko. (Freie Stimmen 1. oktober 1919).

Dobrodela efektna loterija. Efektna loterija obsega 1317 dobitkov v skupni vrednosti 80.000 kron in sicer glavni dobiček 20.000 K (par lepih konj z opremo), en dobiček 5000 K (sobna oprava ali lepa krava mlekarica), en dobiček 3000 K (ena zlata damska verižica in en par zlatih bisernih uhanov ali ena mlatilnica na gepeljni pogon za dve konjski sili s siti in tresali), en dobiček 1500 K (ena slamoreznica s stopalom in izsnuvačem ali en pitan prašič), nadalje 13 dobitkov v vrednosti po 500 K, 40 dobitkov v vrednosti po 200 K, 60 dobitkov v vrednosti po 100 K in 1200 dobitkov v vrednosti po 25 K. Žrebanje se vrši 18. decembra leta 1919. Srečke so po dve kroni in se naročajo v pisarni društva „Dobrodelnosti“ v Ljubljani, Poljanska cesta 4/1. (Alojzije-višče). Srečke se bodo prodajale tudi pri trgovcih in po trafikah.

Uvedenje selake poštne voznje. Z dnem 25. sept. se je uvedlo pri kr. poštne uradu sv. Jakob v Rožu dostavljanje poštinih pošiljatev po selskem pismonoši v sledeče vasi: Tešinja, Sv. Peter, Gorinčice, Kot, Čemer-nica, Sv. Janez, Reka, Sreje, Dravlje, Velika vas, Bistrica, Leše, Breznica, Svatne in Hodnine. Dostavljanje se vrši vsak dan razen nedelje.

Papir se je podražil tudi v Nemški Avstriji za 25 odstotkov. Sedaj stane 12krat toliko kakor v mirnih časih.

Z letalom iz Ljubljane v Dobroloves in nazaj. Znani naš letalec g. poročnik Peternel Viljem, ki je v nedeljo vozil generala Maistra iz Dobrolovasi v Loče in nazaj, je v soboto popoldne preletel z letalom progo od Ljubljane v Dobroloves v 35 minutah. Iz Dobrolovasi je nato z generalom v nedeljo ob 11. dopoldne poletel v Borovlje, odtod v Loče, nazaj v Borovlje ob Vrbskem jezeru, desno od Celovca, ter nato v Dobroloves, kamor je dospel ob 3. popoldne. Ob tričetrt na pet se je g. Peternel v Dobrolovasi dvignil z letalom, v katero je sedel poverjenik dr. Vrstovšek, da poleti v Ljubljano. Na povratku v Ljubljano pa sta z dr. Vrstovškom imela neugoden veter in slabo vreme v višinah. Vrh Karavank je zmanjkalo bencina ter sta morala pristati v Savinjski dolini, odkoder sta se v pondeljek jutraj zdrava in čila vrnili v Ljubljano. — Iz Ljubljane je v nedeljo jutraj poletelo na Koroško še drugo letalo, ki pa se je med potjo ponesrečilo in pokvarilo pri Domžalah ter tako ni

„Pa samo letos naj tedaj se ostane, ko tako težko dobim drugega.“

„To je njegova stvar. Vidite, kako težko je zdaj za hlapca in dekló! Pa tudi za vas ni nič lažje. Radi bi dali svojim poslom toliko, da bi si mogli isti prihraniti za stara leta, vidite, kako potrebno je za nje državno zavarovanje za stara leta, za bolezen in one-moglost. Kmetje, če tega ne bodele dosegli od države, ne bodele imeli drugih poslov kot pa take, katerih — drugi ne mara. Če ne dosežete pri sedanjih zemljiški preosnovi možnosti, da postane posej s časom samo-stojen gospodar vsaj male hišice in njega preskrbe na stare dni, bo vam s časom nemogoče gospodariti, in bo vedno večja nezadovoljnost.“

„Uvidevam, da imate prav. Pa jaz sam si ne moram pomagati.“

„Govorite s svojimi sosedi o tem in jih vse po-vabite v nedeljo osem dni v društvene prostore. Se bodedo pa domenili, kaj je storiti, ker tako ne gre naprej.“

Franceljnov gospodar je vstal. Nevolja je začr-tala na njegovem obrazu poteze skrbi za zemljo in za ljudi.

„Res je, da bo treba nekaj storiti. Drugače iz-gubimo najboljše ljudi! Pridem torej in se bom tudi z drugimi pogovoril.“

„Z Bogom, očet!“

„Z Bogom!“

moglo dospeti v Dobroves, kamor je tudi bilo namenjeno.

Dopisi.

Izpad Obirja. Od več strani se sliši, da bo v do- glednem času železniška proga vezala Borovlje s Pod- juno. Naj bo že ozkotirna poljska ali pa normalna že- leznica, v vsakem slučaju ljudstvu s tem ne bo mnogo pomagano, ako bo šla proga, kakor je nameravano, večidel ob južnem dravskem bregu. Ne glede na to, da je dravsko obrežje večmanj močvirno, bo treba na več krajih nove ceste do proge graditi, kajti obljudeni kraji leže vsi bolj južno in precej višje. Znano je, da nobena železnica nima dobička od osebnega, temveč od tovor- nega prometa. Le-ta bi pa bil za nedogleden čas na- ravnost ogromen. Saj se ob celej progi, južno od nje, razprostirajo pravcati pragozdovi, v vrednosti več mili- onov. To bogastvo pride pa še-le tedaj v promet, če prometna sredstva niso preveč od rok. Les, drva in deske se morajo z vozovi na kolodvor spravljati. Ako je pa ta tako oddaljen, da more voznik samo enkrat dnevno voziti, potem se mu voznja tudi pri najboljši lesni ceni ne splača. Cela selska dolina bi od nameravane proge prav pičlo korist imela. Apače, Robež, Borovnice, Gor. Selo bi tudi ne bili veliko na boljšem. Umestno je, da bi one občine, katere pridejo v poštev, in te so: Gali- cija, Šmarjeta in Sele, sedaj, dokler je čas, se v tem vprašanju sporazumele in na merodajnih mestih vpli- vale v tej smeri, da bi šla žel. proga ne ob dravskem bregu nego približno vspored s cesto, ki pelje iz Boro- velj na Miklavca. Tedaj bi bila železnica res zaradi ljudi, ne pa narobe.

Šent Ilj ob Dravi. Z dnem 1. oktobra se je otvo- rila poštna nabiralnica Šent Ilj v Rožu, ki spada v oko- liš poštnege urada Logaves in ima dnevno zvezo s peško pošto med Šent Jakobom v Rožu in Logovesju.

Sele. Forštnarija je zopet tu. Če se bo pošteno obnašala, naj bo! Če bo pa preglavice delala in letala okoli in žugala, češ, zdaj vas pa bomo zopet, jim bomo pokazali, kje je republika Avstrija. V „selski republi- ki“, kakor so našo občino Celovčani prej imenovali, ne bo prostora za hujskače. Selani.

Črna. Da tudi naša Dekliška zveza ne spi, je po- kazal dne 7. sept. večji ženski shod, na katerega smo povabile kot govornico gospo dr. Angelo Piskernikovo. Ker pa je bila zadržana, nam je poslala Slov. Ženska Zveza v Ljubljani gdč. Antonijo Štupco iz Maribora, ki je s svojim prikupljivim in v srce segajočim govorom utvrdila v srce zborovalkam mnogo lepih in zlatih nau- vtisnila. Navzočih je bilo nekaj nad sto poslušateljic. Odč. govornica nam je razložila pomen katoliške ženske or- ganizacije v sedanjem demokratičnem in protiverskem času. Naša rodna zemlja je in bo ostala slovenska, naj si bo ogrožena od katere koli strani. Zato je tudi po- klicano naše ženstvo, da jo čuva in varuje, posebno pa, da se poteguje za Kristusa in njegovo vero. Zdramate se tudi v drugih krajih, posebno dekleta, ter snujete de- kliške zveze, ker le v slogi je moč. Slovensko dekle iz Črne.

Prevalje. Dne 3. t. m. smo nesli k zadnjemu po- čitku starega očeta Ivana Piko. Dosegel je starost 78 let. Bil je delaven, krščanski mož in dober Slovenec. Nad 33 let je opravljal službo organista in cerkovnika na Fari. Kako je bil spoštovan in priljubljen, je pokazal njegov lep pogreb. N. p. v m.

Velikovec. Začetkom oktobra se je pričel na veli- kovskih šolah redni pouk. Nekaj novega za našo mesto so študentje, ki marširajo po ulicah. Na gimnazijo in učiteljske so bili imenovani sledeči profesorji: Dr. Fr. Kotnik, J. Hribar, Anton Kovačič, J. Sprachmann ter L. Cimperman. Izmed teh so štirje koroški rojaki. Na meščanski šoli poučujejo: J. Pilgram, J. Gaspari in J. Stipolšek. Dne 5. oktobra so prvič pele pri sv. maši go- jenke učiteljskega pod vodstvom glasb. učitelja Sprach- manna. Ljudstvu je petje ugajalo.

Grabštanj. Tukajšnje izobr. društvo „Skala“ je zo- pet na novo oživelo. Imelo je 21. septembra svoj občni zbor, ki je pokazal, da v našem kraju še klijeje med prešerno ljuliko dobra žitna zrna. Dasi je bilo vreme neugodno, je bil obisk precej povoljen.

G. župnik Bayer nam je v jednatih stavkih orisal ustanovitev društva Skale, društveno delovanje za pro- bujo narodne zavesti do časa vojne in uničujoč vpliv vojskine dobe na njegov nadaljni razvoj. Povdarjal je tudi, da je dolžnost vsakega posameznega Slovenca, da pomaga graditi hišo, kjer nam bo v prihodnje treba sta- novati. Nikdo naj ne misli in ne zahteva od drugih, da mu kar pripravijo korito in vanje natrosijo ovsu, on pa bo le prikimal zraven in užival.

G. Burdian nam je očrtal v svojem predavanju program „Skale“ in njeno delo o bodočnosti. Med voj- sko se je razpaslo verižarstvo, zakonolomstvo itd., pre- greški, katerih posledice trpi narod še sedaj, posebno pa še naša mladina. Poslednje zbirati, je navajati na

nova pota, bistriti ji um, utrjevati dobro voljo, to je na- men našega društva. S knjigami, časopisi in predavanji bomo povzdignili izobrazbo in narodno zavest, igre bodo pa nudile po dnevnem trdem delu blažilno razvedrilo, obenem pa priklenile nase ljudstvo, da ne bo pijanče- valo po gostilnah. Zavedajmo se, da je tudi kmetu treba izobrazbe. Kdor ne gre z duhom časa naprej, buti v pro- past. Vzgojimo narod, ki se bo zavedal svojih dolžnosti in svojih pravic!

O potrebi ženske izobrazbe je govorila gdč. Men- cingerjeva. Ženi je stavila vojska različne naloge, ki jih je ugodno rešila tudi brez moške pomoči. Naučila se je samostojnosti in odločnega nastopa, kar je pokazala po- sebno pri majniški deklaraciji in narodnih taborih. Žena ima veliko zaslug, da stoji Jugoslavija tako lepa pred nami. In njeno delo sedaj? Država ji je dala dostop v skoraj vse službe, dala ji je tudi volilno pravico.

Ali se zavedamo naše naloge me žene? Izobra- zujmo se, posebno me kmečke žene, združimo se, pod- učimo druga drugo, ker glas kmečke deklet je ravno toliko vreden, kot glas zagrizenega nemčurskega veljaka. Stojimo pred glasovanjem. Med vojsko smo pogumno pokazale svojo voljo, pokažimo jo tudi sedaj brez ozira na levo in desno in osramotimo tisto omahljivost pri večini naših moških, ki še vedno škilijo čez Krko v N. Avstriji!

G. Burdian je nato izpregovoril par besed o bo- dočem glasovanju ter pozval navzoče, da vsak izmed njih pove svoje mnenje. Razvila se je živahna debata, kar nas je posebno zadovoljilo. Le odkritosrčni bodimo in zaupajmo si! — Med posameznimi govori nas je kratkočasil s pesmicami domači pevski zbor.

Iz Grabštanja. V torek, dne 23. septembra je bil tu na povabilo okrajnega glavarstva v Velikovcu sestanek vplivnih posestnikov občine Grabštanj. K temu sestanku je prišel tudi naš priljubljeni general g. Maister, okrajni komisar g. dr. Vidmar ter dva uda nakupovalne družbe iz Velikovca, ozir. Sinčevasi. Sestanka se je udeležilo okoli 100 oseb.

G. general Maister je z njemu prirojeno privlač- nostjo v prepričevalnih besedah razlagal istinite razmere v Jugoslaviji in Avstriji. Zagotavljal je navzočnikom, da v Jugoslaviji se ne bode ravnalo po merilu nekdanje Avstrije, ki je povsem zanemarjala koroške Slovence tako, da ti niso imeli niti najpotrebnejših prometnih raz- mer, a Nemci vsega v izobilju. Vsem narodnostim v državi se bodo delile enake pravice, toraj tudi Nemcem. Dokazal je navzočnikom, da ne bode nobenemu težava odločiti se, da glasuje za Jugoslavijo, ako vsakdo trezno prevdarja današnje mučne razmere kmetovalcev v Av- striji. — Preživljati tako ogromno število meščanov, u- radnikov, brezposelnikov in drugih takih ljudij, kojih je skupno tri milijone, v primeri na skupno število šest milijonov prebivalstva v Avstriji, ni nikakoršna šala — res, za tamošnje kmetovalce! Povrh vsega tega pa še tako velika plačila vojne odškodnine in drugih davkov, koje vse skupno bode zahtevalo oddajo do tri četrtine vrednosti posestev. Ako bi ne bilo nobenega družega zla, nego to, bi bil menda zadostni opomin, da obrne naš kmet varljivim razmeram Avstrije svoj hrbet in se z vso ljubeznijo pridruži naši mili Jugoslaviji. K vsemu temu pa so še postavljeni vsi pridelki žit in krompirja pod zaporo tako, da ne sme tam kmet prostovoljno raz- polagati ž njimi. Neusmiljeno se tam rekvirira žito in s silo odzemavajo kmetom živino po nizkih cenah. Tu pri nas v Jugoslaviji ni o tem govora. Bodo primeroma le običajni davki; rekviriralo se ne bode, ker je pri nas vsega dovolj in kupčija je prosta. — Da se odpomore kupčijskim razmeram s Celovcem, od katerega je sedaj tuk. ljudstvo ločeno vsled zaprtije meje, se bodo v Orabštanju odkupovali ljudem vsi pridelki, koje bodo pripravljene prodati. Vrhu tega se vpeljejo tudi tedenski sejmi. Krompir, jajca in jabolka se prevzame takoj po določenih cenah, ki so vsem ugajale. Za ostale pridelke se naznani določena cena v par dneh. — K slednjemu je g. general odgovarjal vsakemu priglašencu ter sveto- val poedincem v njihovih težnjah. — Ljudje so se za- dovoljno razšli z zavestjo, da vendar ne bode tako hu- do preboleti prekinjene kupčije s Celovcem, ker se bode kar doma dalo vse prodati po dobrih cenah, a z manj- šimi stroški. — G. general nam je obljubil, da nas še obišče.

Železna kapla. Naše ženstvo. — Vedno bolj se bližamo dnevu, ko bomo z našimi glasovi odločili severno mejo naše države. Zato se hočemo tudi me ženske, katere smo bile dosedaj brez vseh pravic, za narodno delo zanimati, toda ne samo zanimati, ampak tudi resno delati. V to delo nas je vpeljala predsednica „Ženske organizacije za Koroško“ ga. dr. Piskernikova, ko nas je 20. t. m. posetila in nam podala v to svrhu temeljnih podatkov. Ustanovilo se je „Žensko društvo za Zalezno kaplo in okolico“ in sestavil se je odbor, ki nam bo pomagal in svetoval pri delu. Komaj čakamo nad vse veselega trenutka, ko bomo zamogle svetlo pe- zati naše zmage.

Vidravas pri Pilberku. (Vesele novice). Prejšni čas je bila ta vas zmiraj bolj zaspana, tembolj v tej dolgo- trajni vojski, ali zdaj se oživlja. Poročeni: 15. septembra Brigita Maček — Kajžer Janez, Rudolf Ignacij — Lizika Nuk; 28. septembra Jurij Nachbar — Kuhlej Ignacij. — Želimo obilo sreče vsem novo poročencem ter vam kli- čemo: Bog vas živi v svobodni Jugoslaviji! Vidrinski fantje.

Labud. V nedeljo dne 12. oktobra se vrši velik ljudski shod in veselica v Labudu, srečolov, šaljiva po- šta, licitacija dobitkov itd. Nastopijo kot govorniki naj- boljši znani koroški rodoljubi. Svira vojaška godba iz Maribora. Ker je naša Labudska dolina ena najlepših, zato vsi ta dan v Labud, v Korotan. Zveza z vlaki u- godna. Društva naj bodo zastopana z zastavami.

Pokrče. Na roženvensko nedeljo, dne 5. oktobra po popoldanskem blagoslovu ob 15. uri se ponovi lepa igra „Lurška pastirica“. Poskrbljeno bo tudi za govornika, ki bo nam razlagal gospodarska vprašanja. Posest- niki, pridite v kar najbolj obilnem številu, pa tudi vsi dobrodošli, ki vam je kaj za pouk in pošteno zabavo. Dobiček od igre se bo ponovno porabil za uboge.

Logavas. Finančno stražo smo dobili, šolo in orož- niško postajo dobimo, lastni poštni urad bo ta teden o- tvorjen, avtomobilno zvezo bomo imeli vsak dan v Bo- rovle, na državne stroške nam bodo cesto naredili iz Sp. Logevasi do Jezera in iz Škofič do novega drav- skega broda pod St. Iljem, živeža v izobilju, s pristnim tobakom oskrbljeni, tako živimo srečni in varni, brez rekvizicij v Jugoslaviji. Onstran meje pa hodi orožnik pobirat jajca, cel dan hodi, pa je šele dva dobil in še te drago plačal. Ves jezen kaže iz Zoprač v Jugoslavijo češ „če bi mogel tu tja iti, tam bi več dobil“. Res tako. Mora pač res boljše biti v Jugoslaviji, ker iz cone B no- benih živil ne pošiljajo k nam v cono A, od tod pa se veliko tihotapi onstran meje, moke, cigar, tobaka, celo 500 kil špeha je naenkrat hotel poslati nekdo iz Ribnice čez jezero. A ponesrečilo se je. To mast so prodali v tukajšnjih krajih ubožnim po 15 K za kilo. Moko pa do- bijo ubogi zastonj. Ljudem se že odpirajo oči in uvide- vajo, da je boljše živeti v Jugoslaviji kakor onstran meje. Morda so nekaj k tej spreobrnitvi primogli naši nemški letoviščarji in posestniki vil. Ti — ki svet poznajo, ve- liko potujejo in mnogo berejo — so namreč vsi kar navdušeni za Jugoslavijo in se pridno učijo slovenščine.

Naši shodi in prireditve.

Labud. Dne 12. oktobra predpoldan tabor v Labudu. Svira mariborska godba.

Grebinj. Dne 12. oktobra shod v Grebinju. Govo- rijo gospod okrajni glavar iz Velikovca, Dr. Schaubach in drugi.

Škofiče. Dne 12. oktobra bo shod v Škofičah ob treh popoldan.

Št. Primož v Podjuni. Dne 12. oktobra priredi izo- braževalno društvo „Danica“ v Št. Primožu v Podjuni ljudski shod s sledečim sporedom: pol 13. uri blago- slov. 14. uri otvoritev shoda, govornika dva govornika, nato monolog „V tistem trenutku“, igra „Dva gluha“. Shod se vrši na prostem, igra v tamošnji šoli. Pred in po govori svira godba. Posetil nas bo tudi pevski zbor iz Železne Kaple. V gostilni pri Voglu je za jed in pijačo preskrbljeno.

Žt. Ilj ob Dravi. Dne 19. oktobra ob treh popol- dan se vrši shod v Št. Ilju. Domačini vsi na shod.

Dramlje pri Labudu. Dne 19. oktobra priredimo v Dramljah shod.

Ledenice. Pridite vsi na shod dne 19. oktobra. Govornika g. Arnuš in g. Spicar.

Gospodarske novice.

Sele. Tudi pri nas smo v nedeljo 7. septembra u- stanovili podružnico kmetijske družbe. Oglasilo se je prav lepo število udov. Pričakovati je, da bo uspeh prav dober. Mi Selani, stari Slovenci, smo bili prej zatirani. Zdaj smo veseli in ponosni na naš slov. jezik, zdaj pa delajmo združeno v gospodarstvu, da se organizirajo vsi gospodarji in gospodinje.

Kotlje. (Razno). Dne 8. septembra smo tukaj usta- novili podružnico slov. kmetijske družbe. Priglasilo se je dozdaj 27 udov. Zadnji čas je, da se začnejo tudi kmetje združevati ter se zanimati za svoje lastne zadeve. Je pač res, kar sem čital v neki stari knjigi:

„Kmet sam — vaga en gram,
če sta dva — se že pozna,
če jih je več — so hušji kot meč,
vsi kmetje en kmet — boj vladali svet.“

15. september je bil vesel dan za kotlje. Imeli smo dvojno ženitovanje. Kuhar Anton, pod. Ivartnik in Jurij Pratekar, pod. Protič, oba mlada, zavedna posestnika, sta pripeljala pred oltar svoji življenji nevesti, prvi cer- kvene pevke Marike Moršač, pod. Hrovatove, drugi Ana

Šišernik, pod. Volenovo. Imeli smo dve poroki, dvojno muziko; bilo je obilo veselja. Želimo tudi poročencema obilo sreče v novem stanu. — Iz laškega vjetništva (Palmanove) je pobegnil Jakob Razgorešek, brat gosp. župnika Razgoršeka. Po 14 dnevem težavnem in nevarnem potovanju je prišel srečno domu, z veseljem pozdravljen od starišev in znancev.

Pliberk. (Zborovanje kmetijske podružnice 21. t. m.) Po otvoritvi zborovanja prične s predavanjem g. živinozdravnik Škofič iz Velikovca. Opisal je najškodlivejše nalezljive bolezni, katere razsajajo dandanes med domačimi živalmi in grozijo uničiti našo konjerejo, posebno pa prešičjerejo. So to, konjske garje, prašičja rdečica in svinjska kuga. Razložil nam je temeljito bistvo nalezljivosti in opozarjal posebno na važnost razkuževanja (desinfekcije) hleva, orodja, posod in opreme ter na cepljenje svinj proti rdečici.

Gospod notar dr. Lenčar je jako zanimivo razpravljalo o dveh, za kmeta posebno važnih predmetih — o oporoki in o mejah. Saj je kmet ravno v tem oziru najbolj slabo poučen, kar je vzrok večnemu pravdanju sovraštva in škodi. Priporočal je posebno pri „mejah“ mirno poravnavo in sporazumljenje brez drage pravde. Nadučitelj Močnik govori o nezadovoljnosti našega ljudstva in njenih vzrokih. Dokazoval nam je, da tudi po drugih državah ni bolje in da smo lahko veseli, da živimo v Jugoslaviji, kjer vlada red in mir. Prečital nam je govore nemško-avstrijskih državnikov in članke iz nemško-avstrijskih listov o žalostnem, naravnost brezupnem gospodarskem stanju avstrijske republike! Istotako je bil prečitan odlok okrajnega glavarstva v Beljaku glede trde rekvizicije krompirja in prepovedi prodaje. Povdarjal je nadalje važnost in potrebo združitve (organizacije) kmetov v kmetijskih podružnicah. Vršijo se dalekosežne spremembe v državi! Agrarna reforma, trgovske pogodbe, carina! Tudi se bližajo volitve v državni zbor! Skrbeti bo treba za kmetijski pouk naši mladini. Li pri vsem tem kmet noče sodelovati? Nato pojasni govornik, da se snuje zveza kmetijskih podružnic, kakor jo že imajo za stajersko. Saj imamo koroški kmetje tudi posebne težnje.

Za zastopnike so bili izvoljeni: Štefan Kralj, župan Libuški, Marka Plešivnik, gostilničar v Šmihelu, župan Žvabeški, Matevž Hartman, posestnik v Libučah. Imenovani so obenem tudi delegati za občni zbor kmetijske družbe v Ljubljani.

Sprejme se več resolucij in sicer o izplačitvi tretjine vojne škode, o pomanjkanju obleke, o dravskem mostu pri Lipici, o zamenjavi bankovcev ter o odpisu davka radi poškodb po toči.

Nazadnje nam pove še g. nadpor. Dobovišek marsikaj o gospodarskih razmerah v Nemški Avstriji in Jugoslaviji. Zaključek je bil — izberimo raje Jugoslavijo! Govoril je tudi o neprestanih rekvizicijah v avstrijski republiki. Žito, krompir, živina, vse je last države. Prečital je dopis od „Viehverwertung“ iz Celovca, iz katerega je razvidno veliko pomanjkanje mesa v Beljaku, da grozi ljudstvo z uporom, ter da se bo živina rekvirirala s pomočjo orožnikov ali pa celo z vojaško asistenco. Dokazoval je, da živimo prav lahko brez Celovca in da so se ustanovili zavodi za nakupovanje poljskih pridelkov. Še mnogo drugega zanimivega nam je povedal. Slušatelji so izvajanjem pazno sledili.

Razvideli smo, da nam govorniki skušajo pojasniti gospodarski položaj tako, kakor je v resnici, ter da nam hočejo pokazati pot tja, kjer se nam bo bolje godilo in kjer ne bomo gospodarski sužnji, ampak prosti državljani.

Kmetje pa, ki še stojite zunaj organizacije, stopite vsi v naše vrste ter se udeležite koristnih gospodarskih predavanj!

Živinoreja, konjoreja, mlekarstvo, živinozdravništvo in podobne panoge kmetijstva so važne za vsakega kmetovalca. Narodni svet za Koroško je izposloval pri

deželni vladi, da je določila posebnega živinozdravnik in mlekarkega inštruktorja, ki bosta prirejala strokovna predavanja o teh predmetih. Kmetijske podružnice in posamezne občine naj takoj prijavijo Narodnemu svetu v Velikovec, kje in kedaj želijo taka predavanja.

Koliko je vredna jugoslovanska krona? Znano je, da nemško-avstrijska krona izgublja vrednost. V inozemstvu je sploh ne sprejemajo, pri nas se je pa branijo kakor uši. V Nemški Avstriji (tudi v coni B, v Celovcu) plačujejo za sto jugoslovanskih kron nad 150 nemško-avstrijskih. Ko bo naša krona dobro žigosana ali pa izmenjena za dinarje, bo naša denarna vrednost še poskočila. Ni tako slab ne, naš denar. Če bi bil slab, ne bi ponujali Nemci za 1 K 1 K 50 vinarjev nemško-avstrijskega denarja.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Ogovorni urednik: **Otmár Mihalek**.
Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

MAŁA NAZNANILA.

Duhovnik v pokoju, še pri zdravju in moči, želi priti na izpraznjeno župnijo v Jugoslaviji, ki se sookrbuje, da bi tam opravljal božjo službo in pomagal tudi v dušni paši. Zahteva se prosto in čedno stanovanje blizu cerkve, vrt in če mogoče tudi drva in nekaj polja. Na visoke gore ne gre. Naslov po ve upravnistvo „Mir“-a v Prevaljah. (Znamka za odgovor).

Ali ste že naročeni na MLADO JUGOSLAVIJO?

Naroča se pri Okrajnem šolskem komisariatu v Velikovcu in stane celoletna naročnina 6 kron.

Razglas. Na razna vprašanja radi nadaljnega odplačevanja za po nas ali po g. Val. Urbančiču v Ljubljani naročenih srečk sporočamo sledeče: V Sloveniji bivajoči naročniki dobe pri nas nove poštno položnice ter naj jih zahtevajo. Iz ostale Jugoslavije naj se donar do nadaljnega pošilja po nakaznicah na Češko industrijalno banko v Ljubljani. Iz zasedenega ozemlja in iz inozemstva naj se denar nakazuje po kakšni banki na Češko prumyslovo banko v Pragi s prlpombo, da je vplačilo namenjeno „srečkovnemu oddelku“. Naročniki, ki so prenehali ali hočejo prenehati z nadaljnimi vplačili, naj radi izplačila odkupninskega zneska pošljejo prodajne listine in plačilna potrdila na naš naslov. Srečkovno zastopstvo, Ljubljana, Češke industrijalne banke.

INSERATI.

Drž. posredovalnica za delo,

podružnica za Maribor in okolico, Stolna ulica 4, je raztegnila svoj delokrog na vso slovensko Koroško. Ona posreduje brezplačno vsako delo, oziroma službo, in je torej le v korist vsakega delodajalca in delojemalca, če se te občekoristne naprave pridno poslužuje. Vsi dopisi na ta urad so poštnine prosti, ako nosijo na ovitku opombo: „Na uradni poziv poštnine prosto“.

„SAVINJA“

društvo lesnih trgovcev in industrijcev v Celju kupi vsako množino rezanega, tesanega in okroglega mehkega, kakor tudi kostanjevega lesa ter bukovih drv. Tozadevne ponudbe z navedbo cen prosimo na naslov „Savinja“, Kapucinska ulica 5, I. nadstr. ali pošt. predal 1.

Odvetnik dr. Viktor Sušnik

naznanja, da je otvoril svojo pisarno
v Pliberku, Guštanjska cesta št. 7.

Popravljam in sestavljam električne naprave in motorje

vseh vrst, kakor tudi vse gospodarske stroje.
Naj se mi piše dopisnica in pridem takoj. JOŽEF ALEŠ,
monter, Dole, p. Otok (Maria Wörth), Koroško.

Javna dražba (licitacija)

občinskega lova v Kotljah

pri Guštanju,

se vrši v nedeljo dne 26. oktobra 1919, ob 11. uri dopoldne v občinski pisarni v Kotljah. Natančni pogoji najemnine se lahko vpogledajo istotam. Županstvo Kotlje.

Dr. Ferdo Müller

preje odvetnik v Celovcu, ima sedaj svojo pisarno
v Mariboru, Tegethofova cesta 11.
Ima pa skoraj vsak teden opraviti v Pliberku in
naznani vsakemu na vprašanje dan prihoda v
Pliberk.

Zahvala.

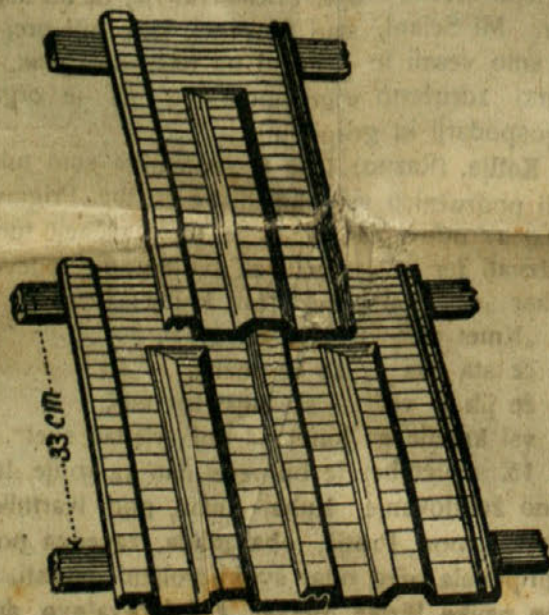
Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega očeta

Ivana Piko

izrekamo vsem, ki so rajnega spremliali k zadnjemu počitku, našo najsrčnejšo zahvalo. Posebej se še zahvaljujemo č. g. župniku za tolažilne besede.

Prevalje, 5. oktobra 1919.

Družina Plesiušnik.

Združene opekarne

preje

F.P. VIDIC & KOMP. VIČ — IVAN KNEZ BRDO

nudijo

zarezane strešnike.

Voravanja na F. P. Vidic Komp., Ljubljana.